

Üniversite ve Kütüphanesi

Bülent Ergen*

Üniversite denildiğinde sadece eğitim ve öğretim yapılan bir yükseköğretim kurumu anlaşılmalıdır. Ülkemizde üniversite sayısının hızla artması, üniversite diploması sahibi olmanın giderek daha çok önem taşıması bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlediğimiz anlamına da gelmemelidir. Üniversite diploması sadece iş bulmada kapıları açan bir anahtar da değildir. Ne yazık ki ülkemiz koşullarında toplumumuzun gözünde üniversitenin algılanışı bu yöne doğru hızla kaymaktadır.

Eğer üniversiteyi sadece meslek kazandıran bir öğretim kurumuna indirsek veya o gözle görmeye başlarsak, büyük bir yanılgıya düşeriz. Bilimsel mesleki eğitim ve öğretimin yanında, özgür düşünen, bağımsız karar verebilen, bilimsel araştırmayı ve kendini yenileyebilmeyi öğrenmiş bireyler yetiştirmek üniversitenin esas görevleri arasındadır.

Üniversitenin asıl ayırıcı özelliği ise bilimsel araştırma faaliyetlerinin yürütüldüğü en önemli kurumların başında yer almasıdır. Ayrıca bilimsel araştırma faaliyetlerini yürütecek bilimcileri yetiştiren kurumlarda üniversitelerdir. Dolayısıyla bir ülkede yürütülen bilimsel araştırmaların başarısı da üniversitelere bağlıdır.

Bilimsel araştırma ve bilgi üretimi denildiğinde akla ilk gelen kütüphanedir. Kütüphaneler bilinen bilgilere dayanılarak bilinmeyenün üretilmesini sağlar, bilinenin yeniden keşfedilmesini engelleyerek emek, zaman ve para kaybını önler. Üniversite içinde öğretim ile bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek üzere her türlü bilgi kaynağını amaç ve hedefleri doğrultusunda imkanları ölçüsünde toplayan, bu kaynakları kullanıcılarına ulaştırmak için çağdaş kü-

* Bülent Ergen, Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nda kütüphanecidir; e-posta : bergen@msu.edu.tr

tüphanecilik teknikleriyle örgütleyen ve en elverişli yararlanma ortamını sağlayan kurum olarak tanımlayabiliriz üniversite kütüphanesini.

Yazımın başında da belirttiğim gibi üniversitenin işlevi sadece eğitim öğretimi yapmak değil, topluma değişik yollarla hizmet etmek ve esas olarak araştırma yapmaktır. Tarafsız bilimsel araştırmaların sonucunda en doğru bilgiler üniversitelerde üretilir. Bu üretimin gerçekleşmesini destekleyen en etkili kurum da kuşkusuz üniversite kütüphanesidir. Bilgi üretimini gerçekleştirmek için sağladığı bilgi kaynakları ve bilgiye erişim yolları ile bilimcilerin en büyük destekçisidir.

Üniversite kütüphanesinin bir diğer işlevi de, üniversitede verilen eğitim ve öğretime en büyük desteği sağlamaktır. Öğretim elemanlarının bilgi ihtiyacını karşılamanın yanında, öğrencilerin derslerinde ve ödevlerinde yardımcı olmak, yüksek lisans ve doktora tezlerinin en iyi şekilde hazırlanmasına imkan sağlamak da görevleri arasındadır. Ayrıca üniversitenin öğrencilerinin öğrenimleri süresince kendilerini geliştirmelerine de en büyük katkıyı yine üniversite kütüphanesi sağlar. Sadece derslerinde başarılı olmak bir üniversite öğrencisi için yeterli değildir. Demokratik ve laik toplumun temelini oluşturacak birey olarak kendisini her konuda geliştirmek zorundadır. Edebiyat, sanat, genel kültür, ekonomi, siyaset gibi konularda bilgilenmek, gelecekte üniversite mezunu olarak ülke yönetiminde söz sahibi olmaya aday bireylerin bir bakıma görevidir de.

Üniversite öğrencisi araştırma yapmayı üniversitenin kütüphanesinde öğrenir. Kütüphane kullanmayı öğrenen öğrenci artık kendini geliştirmeyi öğrenmiştir. Kendini geliştirebilen öğrenci öğrenmeyi de öğrenmiş demektir. Dolayısıyla o öğrenci artık bir bilgi okur yazarıdır. Öğrenmeyi öğrenen öğrenci, öğrenim gördüğü alanda da başarılı olacaktır. Üniversite öğrenimi boyunca hem öğrenebileceklerini en üst düzeyde öğrenir hem de mezun olduktan sonra üniversitesini en iyi biçimde temsil eder. Böyle öğrencileri yetiştirmek üniversite yönetimi, öğretim elemanları ve iyi yetişmiş uzman kütüphanecilerin işbirliği ve eşgüdüm içinde çalışmasıyla mümkün olacaktır. Bütün bu görevleri başarıyla yerine getirebilen bir üniversite kütüphanesi, kendisine ayrılan kaynaklardan optimum düzeyde yararlanmayı da sağlamış olur.

Üniversite bir toplumun bilgiye dayalı olarak hayatta kalmasını sağlayan temel unsurlardan biridir. Üniversitelerin de hayatta kalmasını sağlayan temel unsurların başında kütüphanesi gelir. Öyleyse üniversite ve kütüphanesi varlıklarıyla bir toplumun hayatta kalmasını ve gelişimini sürdürmesini sağlayan temel unsurlardır.